ΕΝΑΣ ΑΓΝΩΣΤΟΣ ΗΡΩΣ ΤΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

Ο ΓΙΑΝΝΗΣ ΖΟΡΜΠΑΣ

Γ'.

ΙΔΑΜΕ στὸ προηγούμενο φύλλο, ὅτι ὁ γέρο Κολοκοτρώνης, χάρις στὴν ἐπιμονὴ τοῦ ἀδελφοῦ του Γιάννη Ζορμπᾶ, ἀποφάσισε νὰ πάη μὲ τὰ παλληκάρια του στὸ πανηγύρι τῆς Ἀλωνίσταινας ποὺ γινόταν τὴν ἡμέρα τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς.

Ἤξερε ὅτι στὸ πανηγύρι αὐτὸ θᾶταν ὁ ἴδιος ὁ Βελῆ πασᾶς μὲ πολλοὺς ἄντρες του καὶ ὅτι ὁ ἄπιστος Τοῦρκος ὁκόπευε νὰ κάμη ἐπίδειξι στοὺς ραγιάδες, οἱ ὁποῖοι τὶς περισσότερες φορὲς πήγαιναν μὲ τὸ μέρος του καὶ κινηγοῦσαν τοὺς ἁρματωλούς.

Ὁ Κολοκοτρώνης λοιπὸν ἐπιθυμοῦσε νὰ δείξη στοὺς ραγιάδες, ὅτι δὲν ἔκαναν καλὰ καὶ ὅτι ἔπρεπε στὸ μέλλον νὰ ὑποστηρίζουν τοὺς ἁρματωλοὺς καὶ ὄχι τοὺς ἀντιπάλους των, οἱ ὁποῖοι ἦσαν κοινοί τους ἐχθροί.

Μόλις ξημέρωσε, τὰ παλληκάρια τοῦ Κολοκοτρώνη ξεκίνησαν μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν περίφημο Κουντάνη, ἀνεψιὸ τοῦ Γέρου τοῦ Μωριᾶ, καὶ τράβηξαν γιὰ τὴν Ἀλωνίσταινα.

Ὅταν ἔφτασαν ἐκεῖ, οἱ στρατιῶτες τοῦ Βελῆ —πενταχόσιοι ἐν ὅλῳ— κατελήφθησαν ἀπὸ ἔκπληξι γιὰ τὴν πρωτοφανῆ τόλμη τῶν ἁρματωλῶν. Σηκώνονταν λοιπὸν μὲ σεβασμὸ καὶ χωρετοῦσαν τοὺς γενναίους.

Οἱ ἁρματωλοὶ μπῆκαν μέσ' στὴν ἐκκλησία, προσκύνησαν, ἔρριξαν στὸ δίσκο μερικὰ βενέτικα φλουριὰ καὶ βγῆκαν ἔξω στὴν αὐλή.

Βγαίνοντας, πῆγαν καὶ κάθησαν στὴν ἀντικρυνὴ πλευρὰ τῆς ἐκκλησίας, κοντὰ σ' ἕναν τοῖχο, γιὰ νἄχουν τὶς πλάτες των προφυλαγμένες, κ' ἐκεῖ ἔφαγαν, ἤπιαν καὶ τραγούδησαν.

Ὁ γέρο Κολοκοτρώνης εἶχε δώσει αὐστηρὴ παραγγελία νὰ μὴ δώση κανένας ἀπ' τοὺς ἄντρες του ἀφορμὴ γιὰ φιλονεικία καὶ νἄναι πάντα συγκεντρωμένοι στὸ ἴδιο μέρος.

Ὕστερ' ἀπὸ τὰ τραγούδια θέλησαν νὰ χορέψουν καὶ πιάστηκαν, βάζοντας πρῶτον—πρῶτον τὸν περίφημο Γιωργακλῆ, τὸν ἀχώριστο φίλο τοῦ Ζορμπᾶ.

Εἶχαν βγάλει ἀπὸ πάνω τους τὰ ντουφέκια τους καὶ τὰ εἶχαν κρεμάσει ἀπέναντι στὸν τοῖχο, ἀφίνοντας ἐκεῖ ἕναν μονάχα σύντροφό τους γιὰ νὰ τὰ φυλάη.

Οἱ στρατιῶτες τοῦ Βελῆ, βλέποντάς το αὐτό, συνεννοήθηκαν νὰ τοὺς χτυπήσουν καὶ πῆγαν κοντήτερά τους, γιὰ νὰ ἰδοῦν τάχα τὸ χορό.

Συγχρόνως μερικοὶ ἄλλοι Τοῦρκοι κλείστηκαν σ' ἕνα καλύβι, κοντὰ στὸ ὁποῖο χόρευαν οἱ ἁρματωλοὶ καὶ τοῦ ὁποίου τὸ παράθυρο ἦταν ψηλὸ ἴσαμε ἑνάμισυ μέτρο.

Τὸ σύνθημα τῶν Τούρκων ἦταν νὰ πυροβολήση τὸν πρῶτο Ἕλληνα χορευτὴ ἐκεῖνος ποὺ ἦταν κρυμμένος πίσω ἀπ' τὸ παράθυρο τοῦ καλυβιοῦ καὶ κατόπιν νὰ ἐπιτεθοῦν ὅλοι μαζύ.

Στὸ γύρισμα τοῦ χοροῦ, ὅταν ὁ πρῶτος χορευτής, πούσερνε ἀπὸ πίσω του καὶ τοὺς ἄλλους, ἔφτασε κοντὰ στὴν καλύβα, ξαφνικὰ μιὰ λάμψι ἄστραψε ἀπὸ τὸ παράθυρο, σχεδὸν δίπλα στὸ κεφάλι του. Ὁ Τοῦρκος ποὺ παραφύλαγε ἐκεῖ, εἶχε πυροβολήσει, ἀλλ' εὐτυχῶς ἡ σφαῖρα δὲν ἐπέτυχε τὸν Ἕλληνα χορευτή.

— Μπαμπεσιά μᾶς ἔκαναν οἱ μουρτάτες! φώναξε τότε ὁ Γιωργακλῆς ἔξω φρενῶν.

Οἱ ἁρματωλοὶ διέλυσαν ἀμέσως τὸν χορὸ καί, ἁρπάζοντας τὰ ὅπλα τους, ἐπετέθησαν κατὰ τῶν ἀπίστων.

Ἡ συμπλοκὴ δὲν ἄργησε νὰ γενικευθῆ καὶ ἔλαβαν μέρος σ' αὐτὴ κ' οἱ χωρκοί, οἱ ὁποῖοι πυροβολοῦσαν ἀπὸ τὰ σπίτια τους ἐναντίον τῶν Χριστιανῶν κ' αὐτοί!....

Ὕστερ' ἀπὸ διὸ ὧρες ὁ γέρο Κολοκοτρώνης, ποὺ πολεμοῦσε ἀκατάπαυστα μαζὺ μὲ τοὺς δικούς του, διέταξε μὲ τὴ βροντερή του φωνή:

— Τὰ γιαταγάνια, παιδιά, κ' ἀπάνω τους, γιὰ νὰ τοὺς βγάλουμε ἔξω ἀπ' τὸ χωριό!....

Ρίχτηκαν τότε ἀπάνω τους κ' ἐπακολούθησε φονικωτάτη συμπλοκὴ καί, καθὼς λέει τὸ δημοτικὸ τραγοῦδι:

Ἔκοβε ὁ Γιώργας τὰ μαλλιὰ κ' ὁ Γιάννης τὸ κεφάλι.

Διηγοῦνται ἐπίσης σχετικῶς ὅτι, ἐνῶ ὁ Νικηταρᾶς κατεβίωκε ἕναν Τοῦρκο, τὸν ἐκυνηγοῦσε συγχρόνως ἀπ' τὴν ἄλλη μεριὰ κ' ὁ σύντροφός του Παρασκευᾶς.

Κ' ὅταν ὁ πρῶτος πρόφτασε καὶ τοῦ πῆρε τὸ κεφάλι, τὸ σῶμα, ἔχοντας κεκτημένη ταχύτητα, κινήθηκε πρὶν πέσει κάτω πρὸς τὰ ἔμπρός, σὰν νἄθελε νὰ προχωρήση. Ὁ Παρασκευᾶς ποὺ τὸν εἶχε καταφθάσει στὸ μεταξύ, ἀπόρεσε τότε, βρίσκοντας ἀκέφαλο τὸν ἐχθρό του!...

Κατὰ τὸ βράδυ, οἱ Τοῦρκοι ἀναγκάστηκαν νὰ ὑποχωρήσουν πρῶτοι καὶ μαζὺ μ' αὐτοὺς βγῆκαν ἀπ' τὸ χωριὸ καὶ οἱ ἁρματωλοί, γυρίζοντας στὴ «λυκοφωλιά» τους.

Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς συμπλοκῆς, εἶχαν σκοτωθεῖ ἀπ' τοὺς ἁρματωλοὺς τρεῖς κ' εἶχαν πληγωθεῖ δυό, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ Δημήτριος Πλαπούτας, ποὺ ἔκαμε δυὸ ὁλόκληρα χρόνια νὰ γιατρευτῆ ἀπὸ τὴν πληγή του.

Τὴν ἄλλη μέρα ὁ Ζορμπᾶς, ἀκούγοντας τὸ γαμπρό του νὰ βογγάη ἀπ' τοὺς πόνους, πῆγε κοντά του καὶ τὸν ρώτησε:

— Χτυπήθηκες γιὰ καλά, Δημητράκη;

— Θὰ γιατρευτῶ, ὠρὲ Γιάννη, μὴ σὲ μέλει! τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ ἁρματωλὸς γογγύζοντας.

— Τὸ βλέπω, μὰ βογγᾶς, εἶπε ὁ Γιάννης λυπημένος, καὶ καταλαβαίνω πὼς ἐγὼ φταίω. Ἔπρεπε νὰ πάω μονάχος μου στὸ πανηγύρι. Κ' ἄρχισε τὰ κλάμματα.

Ἦταν ἡ πρώτη φορὰ ποὺ ἔκλαψε στὴ ζωή του ὁ σιδερόκαρδος Πελοποννήσιος.

* * *

Τὸ τέλος τοῦ Γιάννη Ζορμπᾶ ἦταν τραγικό, ἀλλ' ἀντάξιο τῆς ἡρωϊκῆς του σταδιοδρομίας.

Ὁ ἁρματωλὸς αὐτός, κατὰ τὸ 1806, ὕστερ' ἀπὸ πολλοὺς ἀγῶνας καὶ ἀνδραγαθίας, καταδιωκόμενος ἀπὸ τοὺς Τούρκους, κατέφυγε κάποτε μαζὺ μὲ τὸν ξάδελφό του Γιώργα καὶ ἄλλους Κολοκοτρωναίους στὸ μοναστῆρι τῆς Αἰμιαλοῦς, τὸ ὁποῖο βρισκόταν στὴ μέση τῆς ὁδοῦ ποὺ ἔφερνε ἀπὸ τὴ Στεμνίτσα στὴ Δημητσάνα.

Μόλις ἔφτασαν ἐκεῖ, κρύφτηκαν μέσα σ' ἕνα ἀμπέλι καὶ κάλεσαν ἕναν καλόγερο, ὁ ὁποῖος κλάδευε ἐκεῖ κοντὰ καὶ τοῦ ζήτησαν καταφύγιο.

Ὁ καλόγερος προσποιήθηκε τὸν φιλόξενο καὶ πῆγε καὶ τοὺς ἔφερε πρῶτα—πρῶτα ἀρκετὰ τρόφιμα ἀπὸ τὸ μοναστῆρι.

Κατόπιν τοὺς τοποθέτησε σ' ἕνα λημνό, ὅπου ἦσαν ριγμένες πολλὲς κληματόβεργες, μαζεμένες σὲ δεμάτια καὶ ἀπ' ὅπου δὲν μποροῦσαν νὰ γίνουν ἀντιληπτοί.

Οἱ ἁρματωλοὶ δὲν ὑποψιάστηκαν τίποτε ἀπὸ τὸ φέρσιμό του. Ὁ καλόγερος τοὺς εἶπε ὕστερα, ὅτι θὰ ἔφευγε καὶ νὰ μὴν κοινηθοῦν ἀπὸ τὴ θέσι τους, ὥσπου νὰ γυρίση. Φεύγοντας ὅμως ἀπὸ κεῖ, πῆγε ἀμέσως στὴ Δημητσάνα καὶ τοὺς πρόδωσε στὴν Τουρκικὴ Διοίκησι, ἡ ὁποία ἔθεσε σὲ κίνησι Τούρκους καὶ ραγιάδες γιὰ νὰ τοὺς πιάση.

Ξεκίνησαν λοιπὸν τρεῖς περιπολίες καὶ τράβηξαν ἀπὸ διαφορετικὲς κατευθύνσεις ἐναντίον τῶν ἀνυπόπτων ἁρματωλῶν, εἰδοποιοῦντες συγχρόνως καὶ τὰ γύρω χωριὰ νὰ τρέξουν πρὸς τὰ ἐκεῖ.

Ὁ Ζορμπᾶς καὶ οἱ σύντροφοί του καθόντουσαν καὶ περίμεναν τὸν καλόγερο ξένοιαστοι, ἀλλὰ ἅμα εἶδαν νὰ κατεβαίνουν ἀπ' τὴ ρεμμιὰ οἱ Τοῦρκοι στρατιῶτες τῆς πρώτης περιπολίας, ὑποψιάστηκαν ἀμέσως τὸ σκοπό τους καὶ βεβαιώθηκαν ἐντελῶς γιὰ τὶς διαθέσεις τους ὅταν εἶδαν καὶ τὸν καλόγερο ἀνάμεσά τους.

Τοὺς ἄφησαν τότε νὰ ζυγώσουν περισσότερο καὶ πυροβόλησαν πρῶτοι οἱ ἁρματωλοί. Ὁ προδότης καλόγερος ἔπεσε, κατὰ σύμπτωσιν, μεταξὺ τῶν πρώτων, χτυπημένος στὸ στόμα ἀπὸ μιὰ σφαῖρα.

Ἡ συμπλοκὴ δὲν ἄργησε νὰ γενικευθῆ, ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ Τοῦρκοι ἐθερίζοντο ἀπὸ τὰ βόλια τῶν ἐχθρῶν τους, ἀναγκάστηκαν ν' ἀπομακρυνθοῦν καὶ νὰ περιμένουν ἐπικουρία.

Ὅταν ἔφτασαν κ' ἡ ὑπόλοιπες δυὸ περιπολίες, ἐπακολούθησε ἐκ μέρους των δεύτερη ἔφοδος, ἡ ὁποία ὅμως ὑπῆρξε γι' αὐτοὺς δλεθριώτερη ἀπὸ τὴν πρώτη, γιατὶ οἱ ἁρματωλοὶ ἦσαν κρυμμένοι πίσω ἀπ' τὶς

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

ΖΩΟΥΛΑ

Ζωούλα ἐσὲ ποὺ σ' ἔσβυσε τὸ φύσημα τοῦ (Χάρου
στὴν ἀγκαλιὰ τῶν ἀπαλῶν ὀνείρων τῆς αὐ- (γῆς.
στὴ σκαλιστὴ δὲ δύναμαι λαμπράδα τοῦ μαρ- (μάρου
νὰ σ' ἀναστήσω ἀθάνατη, φτωχὸς τραγουδι- (στής.

Ὦ σωπασμένη μουσικὴ ποὺ ἡ μνήμη δὲν μπο- (ρεῖ μου
νὰ θυμηθῆ τὸν ἦχο σου καὶ νὰ τὸν ξαναπῆ,
γι' αὐτὸ μὲ κάτι πιὸ βαθὺ τὴ δίνεις τὴν ψυ- (χή μου,
ἐσὺ ἀτραγούδιστη κι' ἐσὺ ζωγραφιστὴ πνοή.

Σὰν μακρυνὸ ξημέρωμα χάραξες μές στὸ (νοῦ μου,
πολὺ γλυκό, πολὺ δειλό, πολὺ διαβατικό.
Μιὰ μέρα ἀπάνου ἀπὸ τ' ἀγνὸ κεφάλι τοῦ (παιδιοῦ μου
ἀνθοῦ χαμόγελο ἔσκυψες καὶ χάϊδεμ' ἀγαθό!

Καὶ κάτι μέσα μου ἄφησες ξανθὸ σὰν κε- (χριμπάρι
καὶ πέρασες ἀγύριστη. Καὶ τώρα στὴ ἀρα- (βειά
ποὺ ἀργὰ ἀνεβαίνει μέσα μου τὴν ὄψι σου (ἔχει πάρει
τῶν γαλανῶν παραμυθιῶν ἡ ἄολη ξωτικιά.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

κληματόβεργες κ' ἔρριχναν ὁλίγα χωρὶς νὰ φαίνωνται. Κατὰ τὸ βράδυ οἱ πολυρκηταὶ ἔβαλαν σ' ἐνέργεια ἕνα σατανικὸ σχέδιο. Ἔστειλαν στὴ Δημητσάνα, μάζεψαν ὅσο θειαφοκέρι ὑπῆρχε ἐκεῖ καὶ τὸ ἔκαμαν «κουβάριο». Κατόπιν ἄρχισαν νὰ μαζεύουν σωροὺς ἀπὸ κληματόβεργες καὶ νὰ τὶς κυλοῦν πρὸς τὸ μέρος τῶν ἀρματωλῶν, ἀθέατοι μέσα στὸ σκοτάδι. Περίμεναν ἔπειτα νὰ ξημερώση καὶ τότε ἔριξαν τὰ κουβάρια μὲ τὸ θειαφοκέρι πάνω στὶς κληματόβεργες, πίσω ἀπ' τὶς ὁποῖες ἦσαν ταμπουρωμένοι οἱ ἀρματωλοί.

Ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν Τούρκων Μπουλούμπασης, ὁ ὁποῖος σπεκόταν πίσω ἀπὸ ἕναν ὀγκόλιθο ποὺ τὸν ἐπροφύλαγε, φώναξε τότε στοὺς ἀρματωλούς :

— Ζορμπᾶ, μὰ τὸ Μουχαμέτη, δὲν σοῦ κάνουμε τίποτε ! Μονάχα νὰ βγῆς νὰ προσκυνήσης μ' ὅλη σου τὴ συντροφιά. Γιατὶ νὰ χαθῆτε ἄδικα ;

— Νὰ σοῦ χ... τὰ γένεια, μουρτάτη, ἀπάντησε ὁ Ζορμπᾶς ἀφρίζοντας ἀπ' τὸ θυμό του, ποὺ θὰ μοῦ πῆς νὰ βγῶ νὰ σὲ προσκυνήσω. Ἂν σᾶς βαστάει, μωρέ, βγᾶτε στὴ λάκκα νὰ δῆτε πῶς προσκυνᾶν...

Καί, λέγοντας αὐτά, σηκώθηκε ὀρθὸς σὲ τρόπο ποὺ νὰ φαίνεται περισσότερο ἀπὸ τὸ μισό του σῶμα. Τὸ ἴδιο ἔκαμαν κ' οἱ ἄλλοι ἀρματωλοὶ φωνάζοντας :

— Σᾶς καρτερᾶμε, βρωμόσκυλα. Ἐλᾶτε, ἂν σᾶς βαστάει !...

Οἱ Τοῦρκοι τότε διέταξαν τοὺς ραγιάδες, ποὺ εἶχαν μαζευτεῖ ἐκεῖ, ν' ἀνάψουν τὰ θειάφινα κουβάρια. Τὰ κουβάρια φούντωσαν, μετέδωσαν τὴ φωτιὰ στὶς κληματόβεργες κ' ὁ καπνὸς μαζὺ μὲ τὴ μυρωδιὰ τοῦ θειαφιοῦ ἔπνιξαν τοὺς ἀρματωλοὺς καὶ τοὺς ἀνάγκασαν νὰ πεταχτοῦν ἔξω.

Ἀλλὰ οἱ ραγιάδες, κατὰ διαταγὴν τῶν Τούρκων, εἶχαν μαζέψει ὁλόκληρα βουνὰ ἀπὸ κληματόβεργες, ἡ ὁποῖες δὲν ἄργησαν νὰ πάρουν ἐπίσης φωτιά. Ἔτσι οἱ γενναῖοι ἀρματωλοὶ βρέθηκαν μέσα στὶς φλόγες. Οἱ Τοῦρκοι τοὺς πυροβολοῦσαν ραγδαῖα. Καὶ σὲ μιὰ ὥρα, ἄλλοι σκοτώθηκαν κ' ἄλλοι κάψαν ! Κανένας δὲν ἐσώθηκε ἀπ' τοὺς τριανταεφτὰ αὐτοὺς γενναίους.

Γιὰ τὸν ἡρωϊκὸ θάνατο τοῦ Γιάννη Ζορμπᾶ ὑπάρχει τὸ ἑξῆς ὡραιότατο τραγοῦδι :

Καλόγερος ἐκλάδευε στῆς Αἰμιαλοῦς τ' ἀμπέλια,
βλέπει ἀπὸ πέρα νἄρχουνται τὸ Γιώργα καὶ τὸ Γιάννη
κι' ἀπὸ μακρυὰ τὸν χαιρετοῦν, κι' ἀπὸ κοντὰ τοῦ λένε :
— Γιὰ κρύψε μας, καλόγερε, κρύψε μας, μπουρα-(ζέρη !
Ἐπῆγε καὶ τοὺς ἔκρυψε σ' ἕνα ληνὸ στ' ἀμπέλια
ποὺ ἦταν γιομᾶτος κλήματα ἀπὸ τὰ κλαδεμμένα.
— Τώρα καλά, καλόγερε, νὰ μὴ μᾶς μαρτυρήσης !
Ἀξένοιαστους τοὺς ἄφησε νὰ πάη νὰ τοὺς προδώση,
στὴ Δημητσάνα ἔφτασε κι' εὐθὺς ντελάλη βάζει :
«Ἔχω κρυμμένους στὸ ληνὸ τοὺς Κολοκοτρωναίους !»
Τρεῖς παγανιὲς ἐβγήκανε καὶ πᾶνε νὰ τοὺς πιάσουν,
ἀπὸ μακρυὰ τοὺς ἔζωσαν κι' ἀπὸ κοντὰ τοὺς λένε :
— Ἔβγα, Ζορμπᾶ, προσκύνησε μ' ὅλη τὴ συντροφιά σου,
νὰ σοῦ χαρίσω τὴ ζωὴ μὲ ὅλα τὰ παιδιά σου.
— Πῶς μὲ περνᾶς, Μπουλούμπαση, γιὰ νὰ σὲ προσκυνήσω ;
Ἐγὼ εἶμαι ὁ Γιάννης ὁ Ζορμπᾶς, κι' ἂν σοῦ βαστάει ζύγω.
Δὲν κόταγαν νὰ πᾶν κοντά, τοὺς ἔτρωγε τὸ φεῖδι.
Ρίξαν φωτιὰ μές στὸ ληνὸ κουβάρια θειαφοκέρι,
πιάσαν ἡ κληματόβεργες κι' ὁ Γιάννης τραγουδάει :
— Τώρα νὰ δῆς, Μπουλούμπαση, νὰ δῆς πῶς προσκυνᾶνε.
Δὲν εἶνε μιά, δὲν εἶνε δυὸ ποὺ σοῦκαμα τρομάρα,
ποὺ σ' ἔκαμα, Μπουλούμπαση, σὰν τὸ λαγὸ νὰ τρέμης !
Καὶ τὸ ντουφέκι του ἄδειασε κι' ὁλόρθος ἐσηκώθη.
Τρεῖς μπαταριὲς τοῦ ρίξανε καὶ πέφτει λαβωμένος
καὶ ἡ φωτιὰ τὸν ἔζωσε καὶ τ' ἄρματα δὲν πιάνουν.
Τοῦ ρίξαν ἄλλη μπαταριὰ καὶ μούγκρισε σὰν λύκος :
— Ἔχετε γειά, ἀδέρφια μου ! Μὲ φάγαν οἱ μουρτάτες !...

Ὁ Γκὺ ντὲ Μωπασσὰν

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΒΑΣΙΛΕΩΝ

Η ΚΟΤΤΕΣ ΚΑΙ Ο ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Μιὰ μέρα ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας, Κάρολος Β', δέχτηκε τὴν ἐπίσκεψη τοῦ δημοτικοῦ συμβούλου μιᾶς μικρῆς ἐπαρχιακῆς πόλεως.

Τὴν ὥρα ὅμως αὐτή, ὁ Κάρολος, ὁ ὁποῖος ἦταν πολὺ ἁπλός, τάιζε τὶς κόττες τοῦ παλατιοῦ καὶ κρατοῦσε στὰ χέρια του τὸ καπέλλο του, ἀπ' τὸ ὁποῖο τοὺς ἔριχνε κεχρί.

Ὁ δημοτικὸς σύμβουλος, ὁ ὁποῖος δὲν εἶχε προσέξει τί συνέβαινε, ἀφοῦ καιρέτησε εἶπε :

— Μεγαλειότατε, ποῦ νὰ τολμοῦσα νὰ φανταστῶ, ὅτι ἡ ὑμετέρα Μεγαλειότης θἄφτανε σὲ τέτοιο σημεῖο καλωσύνης, ὥστε ν' ἀποκαλυφθῆ μπροστά μου ;

— Τί λέτε, φίλε μου ! ἀποκρίθηκε γελῶντας ὁ βασιλεύς. Ἐγὼ τὸ καπέλλο μου δὲν τῶβγαλα γιὰ σᾶς, ἀλλὰ γιὰ.... τὶς κόττες !...

ΕΚΛΕΚΤΕΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ

Η... ΠΡΟΕΡΩΤΙΚΗ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΓΚΥ ΝΤΕ ΜΩΠΑΣΣΑΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΜΠΑΣΙΡΤΣΕΦ

Ἡ Μαρία Μπασιρτσὲφ στὸν Μωπασσάν.

«Κύριε,

Τὸ γράμμα σας δὲν μὲ παραξένεψε. Ἦταν λιγάκι σκληρό, μὰ μὲ παρεξηγήσατε. Καὶ πρῶτα—πρῶτα, δὲν εἶμαι τόσο ἁπλοϊκή, ὥστε νὰ ζητῶ νὰ μάθω τὰ μυστικά σας. Ἂν εἴχατε καιρὸ νὰ ξαναδιαβάσετε τὸ γράμμα μου, θὰ βλέπατε ὅτι δὲν ζητοῦσα τέτοιο πρᾶγμα.

Ὅσο γιὰ τὴν εὐχαρίστησι ποὺ ἔχει ἡ ἀλληλογραφία μ' ἕναν ἄγνωστο, αὐτὸ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἰδιοσυγκρασία τοῦ καθενός. Ἐσεῖς μπορεῖ νὰ μὴ διασκεδάζετε, ἐγὼ ὅμως σᾶς ὁμολογῶ εἰλικρινῶς, ὅτι διασκεδάζω τρελὰ διαβάζοντας τὸ γράμμα σας. Καὶ πιστεύω, ὅτι δὲν διασκεδάζετε ἐσεῖς, γιὰ τὸν λόγο ὅτι καμμιὰ ὡς τώρα ἐπιστολογράφος σας δὲν ἤξερε νὰ σᾶς κινήση τὸ ἐνδιαφέρον.

Ὥστε σ' ὅλο τὸ διάστημα τῆς φιλολογικῆς σταδιοδρομίας σας λάβατε μόνον ἑξῆντα ἐπιστολὲς ἀπὸ γυναῖκες ; Κρῖμα, κι' ἐγὼ σᾶς ἐθεωροῦσα περισσότερο περιζήτητο μεταξὺ τοῦ φύλου μας.

Ἐπειδὴ σᾶς γράφω μὲ πολλὴν ἀφέλεια, μπορεῖτε νὰ μὲ φαντάζεσθε γιὰ καμμὰ αἰσθηματικὴ γυναικοῦλα ἢ κάτι χειρότερο. Αὐτὸ θὰ ἦταν πολὺ δυσάρεστο γιὰ μένα.

Μὴν προσταθῆτε νὰ διακαιολογηθῆτε, γιατὶ σᾶς λείπει ἡ ποίησις καὶ ὁ ἱπποτισμός. Φοβοῦμαι ὅτι θὰ βρήκατε τὸ γράμμα μου πεζότατο. Λέτε λοιὸν νὰ σταματήσουμε ὡς ἐδῶ ; Μὰ δὲν πρέπει νὰ μὲ συγκαταλέξετε μαζὺ μὲ τὶς ἑξῆντα ἄλλες ἐπιστολογράφους σας.

Πάντως, κάνετε ὅπως θέλετε. Ἂν ἐν τούτοις σᾶς χρειαζόνταν μερικὰ σημάδια γιὰ νὰ προσελκύσω τὴ συμπάθεια τῆς ἀδιάφορης ψυχῆς σας, σᾶς τὰ δίνω : ἔχω μαλλιὰ ξανθὰ καὶ εἶμαι ἀναστήματος μετρίου.

Συχωρῆστε με γιὰ τὶς μελανιὲς καὶ τὰ σβυσίματα, ἀλλ' αὐτὸ τὸ γράμμα τὸ ἔχω ἀντιγράψει τρεῖς φορές.

ΜΑΡΙΑ ΜΠΑΣΙΡΤΣΕΦ»

Ἡ ἀπάντησις :

«Κυρία,

Ἔλαβα τὸ δεύτερο γράμμα σας. Αὐτὸ μὲ παραξενεύει καὶ μοῦ δίνει ἴσως τὴν ἄδεια νὰ σᾶς μιλήσω μὲ κάποια ἀναίδεια. Κι' ἀφοῦ σᾶς γνωρίζω, μπορῶ νὰ τὸ κάνω χωρὶς νὰ παρεξηγηθῶ. Ἀλλὰ ὄχι. Τὸ κάνω, γιατὶ πλήττω φριχτά.

Μοῦ γράφατε στὴν πρώτη σας ἐπιστολὴ γιὰ μιὰ σαχλὴ ἱστορία κάποιας γρηᾶς ἀπ' τὴν Πρωσσία, ποὺ δημοσίευσα τώρα τελευταία.

Σᾶς φάνηκε σαχλὴ μήπως ; Ἀλλὰ μήπως κι' αὐτὸ ποὺ κάνω τώρα νὰ γράφω σὲ μιὰν ἄγνωστη, δὲν εἶνε μιὰ πολὺ μεγάλη σάχλα ;

Στὸ ζήτημα αὐτὸ εἶμαι ἠλίθιος. Σεῖς ὁπωσδήποτε μὲ γνωρίζετε καὶ ξέρετε ἐπάνω—κάτω μὲ ποιὸν ἀλληλογραφεῖτε. Καὶ φυσικὰ διασκεδάζετε, γράφοντός μου. Ἐνῶ ἐγώ ;....

Μπορεῖ βέβαια νἄστε καὶ καμμὰ γρηὰ θυρωρός, ἀναγνώστρια τῶν μυθιστορημάτων τοῦ Εὐγενίου Σύη, ἢ καμμὰ γραμματισμένη γεροντοκόρη, ξερὴ σὰν σκουπόξυλο. Ἀλήθεια, μήπως εἴστε ἀδύνατη ; Ὄχι πολύ, ἐλπίζω, γιατὶ τότε θὰ μοῦ ἦταν δυσάρεστο ν' ἀλληλογραφῶ μαζύ σας. Φοβοῦμαι ὅ,τι καὶ νὰ φανταστῆτε ἐκ μέρους τῶν ἀγνώστων, γιατὶ μοῦ ἔχουν στήσει ὡς τώρα πολλὲς παγίδες.

Μιὰ φορά, κάποια δασκαλίτσα μοῦ ἔγραφε γιὰ λογαριασμὸ ἑνὸς ὁλόκληρου παρθεναγωγείου καὶ ἡ ἀπαντήσεις μου κυκλοφοροῦσαν κάτω ἀπ' τὰ θρανία κατὰ τὴν ὥρα τοῦ μαθήματος ἀπὸ χέρι σὲ χέρι. Γέλασα πολὺ ὅταν τὸ ἔμαθα αὐτό.

Εἴστε μιὰ γυναῖκα κοσμική, αἰσθηματική, ρομαντικὴ ἢ ἁπλῶς μιὰ γυναῖκα ποὺ βαρυέται τὴ ζωὴ καὶ ἀγαπᾶ νὰ διασκεδάζη ; Θἄμουν πολὺ περίεργος νὰ τὸ μάθω.

Ἐγώ, καθὼς βλέπετε, δὲν εἶμαι ὁ ἄνθρωπος ποὺ γυρεύετε. Δὲν ἔχω μέσα μου οὔτε μιᾶς πεντάρας ποίησι, παίρνω τὴ ζωὴ μ' ἀδιαφορία καὶ περνῶ τὰ δυὸ τρίτα τοῦ καιροῦ μου μὲ μιὰ τρομερὴ ἀνορεξιά.

Τὶς ὑπόλοιπες ὧρες καταγίνομαι νὰ γράφω ἀράδες, τὶς ὁποῖες ποιλῶ ὅσο μπορῶ ἀκριβώτερα, ἀπελπισμένος ποὺ ἀναγκάζομαι νὰ κάνω αὐτὴ τὴν ἀηδῆ ἐργασία, σπὴν ὁποία ὀφείλω τὴν τιμὴ ὅτι μὲ ξεχωρίσατε ἀπὸ τοὺς συναδέλφους μου.

Αὐτὰ εἶνε τὰ μυστικά μου. Πῶς σᾶς φαίνονται, κυρία μου ; Σᾶς ζητῶ συγνώμη γιὰ τὸν ἀπροκάλυπτο τρόπο τοῦ γραψίματός μου. Ἀλλὰ τί νὰ γίνη ;

Ἐνῶ σᾶς γράφω, μοῦ φαίνεται πὼς περπατῶ μέσα σ' ἕνα σκοτεινὸ ὑπόγειο μὲ τὸν φόβο νὰ πέσω σὲ μεγάλες τρύπες καὶ γι' αὐτὸ χτυπῶ μὲ τὸ μπαστοῦνι μου δεξιὰ κ' ἀριστερά, θέλοντας νὰ προφυλαχτῶ ἀπὸ δυστυχήματα.

Ποιὸ ἄρωμα σᾶς ἀρέσει ; Εἴστε λαίμαργη ; Μὲ τί μοιάζει τὸ αὐτί σας ; Ποιὸ εἶνε τὸ χρῶμα τῶν ματιῶν σας ; Ξέρετε ἀπὸ μουσική ; Δὲν σᾶς ρωτῶ ἂν εἴστε παντρεμμένη. Ἂν εἴστε, θὰ μοῦ ἀπαντήσετε ὄχι. Ἂν δὲν εἴστε, θὰ μοῦ πῆτε ναί.

Φιλῶ τὰ χέρια σας, κυρία μου.

ΓΚΥ ΝΤΕ ΜΩΠΑΣΣΑΝ».